

REGISTRE DELS TUMORS DE LA PROVÍNCIA DE SÀSSER

JOAN MASSARELLI, FRANCESC TANDA, SERGIO COSSU, JOANNA MARIA ONIDA

Institut d'Anatomia i Histologia Patològica, Universitat de Sàsser

INTRODUCCIÓ

L'Institut d'Anatomia i Histologia de la Universitat de Sàsser és l'únic centre de diagnosi histopatològica de tota la província de Sàsser.

Aqueixa peculiaritat, a més d'assegurar una uniformitat de diagnosi, ha dat la possibilitat, a través de la informatització dels dats a partir del 1980, de centralitzar la font de les notícies sobre totes les diagnosis histològiques i citològiques, com mètode de verificació més segur, també després de molt de temps.

La presència solament de 8 hospitals en la província, ha afavorit la identificació de tota la patologia neoplàstica, encara si individuada en altra manera.

Aqueixes condicions han permès la realització de un Registre Tumors per la província de Sàsser.

LA PROVÍNCIA

La província de Sàsser, amb una extensió de 7520 km², comprèn 89 comuns i, segons l'últim cadastre del 1991, té una població de 454.904 habitants, amb una densitat de 60 cada km² i un increment del 0,47%, més del doble de la mitjana de l'Estat Italià.

La població és distribuïda en manera desigual: Sàsser té 120.000 habitants; altres tres comuns (l'Alguer, Port Torres i Ólbia) tenen entre 20.000 i 50.000 habitants i el restant de la població és en 83 comuns, repartits en una gran àrea geogràfica.

RESULTATS

En els anys 1992-1993, en la província de Sàsser són estats registrats 3666 casos de tumor maligne, dels quals 1557 en femelles i 2057 en mascles,

amb una proporció diferent a la mitjana nacional. Aqueixa proporció favorable a les femelles sembla indicar una absència de particulars influències ambientals o professionals sobre el desenvolupament dels tumors. L'edat més colpida és entre els 50 i 70 anys.

La neoplàsia més freqüent, a part aquella de la pell, és, en les femelles, la mamària, seguida dels tumors del tracte alimentari; en els mascles l'òrgan més interessat és el pulmó i després el tracte alimentari i la bufeta.

Considerant les 10 seus, exclosa la cutis, on els tumors malignes se manifesten amb major percentatge, trobem que, en les femelles, el tumor mamari (24,20%) és la neoplàsia més freqüent; després venen el tumors del cos de l'úter (5,29 %), recte, fetge, pàncrees, estómac (tots aproximadament al 3%) i del pulmó (3,38%).

En els mascles, la neoplàsia més freqüent és la pulmonar (16,10%), després aquella a la bufeta (9,56%), a la pròstata (5,49%), al còlon (4,78%), a l'estómac (3,82%), al fetge (4,25%), al recte (3,58%), al pàncrees (3,63%), a la laringe (3,58%) i al ronyó (3,01%).

Examinant el percentatge de mortalitat per les 10 principals seus, se evidencia que la major causa de mort és, en les femelles, el tumor de la mama (19,05%) i en els mascles, aquell del pulmó (26,21%).

Confrontant els estàndards dels principals tumors en diferents Registres Nacionals, se nota que la patologia tumoral a la província de Sàsser colpeix sigui mascles que femelles més del Sud Itàlia, Latina i Ragusa i menys del Piemont, Firenze, Varese.

La nostra província té una particularitat: el percentatge més alt dels tumors cutanis per la freqüència del sarcoma de Kaposi. A l'Alguer, ciutat de 41.976 habitants a l'1/01/93, se són verificats, en els anys 1992-1993, 360 casos de tumor (150 en femelles i 210 en mascles), M/F 1,4:1, amb una causística sobreposable a aquella provincial per al sexe femení, però inferior per al sexe masculí.

CONCLUSIONS

La creació del Registre Tumors per la Província de Sàsser ha realitzat tres papers fonamentals:

1. Completar i integrar la llista epidemiològica nacional dels tumors, identificant-ne la incidència i el decurs.
2. Crear un instrument d'anàlisi epidemiològica (identificació i valuació dels factors i dels nivells de risc, anàlisi integrativa epidemiològica, ecològica i poblacionística) a través d'estudis retrospectius i prospectius.
3. Ésser punt de referència per a la programació sanitària en tema tumoral, per a valorar l'eficàcia, l'eficiència i l'adequació dels serveis sanitaris finalitzats a la lluita contra els tumors.

TAULA 1. Característiques diferents de les tres formes de sarcoma de Kaposi

	Forma			
	Clàssica	Africana	Iatrogènica	Correlada a la SIDA
Difusió	Esporàdica	Endèmica	Esporàdica	Epidèmica
Evolució	Lenta	Ràpida	Fàrmaco-dependent	Ràpida
Edat	Ancians	Adults	Tots	Joves
Immunodeficiència	Sols en els casos greus	En els casos greus		Constant
Relació M:F	3:1	9:1		67:1
Quadre clínic	Localitzat	Agressiu		Difús

EL SARCOMA DE KAPOSI

En el període entre el 1980 i el 1994, en província da Sàsser són estats observats 170 casos de Sarcoma de Kaposi (SK) dels quals 162 en la forma clàssica, 6 en SIDA i 2 amb transplant del ronyó. Dels 162 casos de SK clàssic (120 mascles i 42 femelles amb una relació M/F de 2,8), 142 han tengut una diagnosi histològica i solament 8 una diagnosi clínica. L'edat varia de 40 a 90 anys: pels mascles de 40 a 90, e per les femelles de 50 a 89.

En la Taula 1 són escrits les dades relatives als anys 1980–1994. Se evidencia un increment dels casos amb el progressar de l'edat i particularment l'augment vé després dels 60 anys i la majoria dels casos (107/162) després de 70 anys. La taxa de incidència en els anys 1980–1994 és de 2,41/100.000 habitants per any, respectivament de 3,61/100.000 mascles i de 1,24/100.000 femelles, amb un risc relatiu dels mascles en confront de les femelles de 2,92. Els estàndards de la població italiana al cadastre 1981 evidencien en província de Sàsser un percentatge de 3,41/100.000 pels mascles i de 1,29/100.000 per les femelles.

BIBLIOGRAFIA

- Borroni, G., Sini, L., Sanna, E., Corioni, F., Massarelli, G., Tanda, F., Rabbiosi, G. (1978). Il morbo di Kaposi in Sardegna (1965–1976). Indagine epidemiologica, clinico statistica, anatomopatologia. *Giornale Italiano di Dermatologia e Venerologia* **113**, 629–638.
- Budroni, M., Tanda, F. (1994). Registro Tumori della Provincia di Sassari; Incidenza e Mortalità per i Tumori nella Provincia di Sassari. Anno 1992. *Tipografia Moderna*.
- Cottoni, F., Ena, P., Cerimele, D. (1980). Kaposi's Sarcoma in Northeast Sardinia from 1977 to 1979. *Gen. Rev. Dermatol.* **XVII**, 13–22.
- Cottoni, F., De Marco, R., Cerimele, D. (1985). Kaposi's Sarcoma in Northeast Sardinia. An epidemiologic, geographic and statistical study. In Decio, C. (ed.), *Kaposi's Sarcoma*. SP Medical and Scientific Book. pp. 19–28.